

การศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5

นายวินัย มากระจันทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-490-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016344

i1031085x

A STUDY OF EDUCATIONAL SUPERVISORY PERFORMANCE OF ADMINISTRATORS
IN PRIMARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION FIVE

Mr. Winai Makrachan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration,

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-490-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
เขตการศึกษา 5

โดย นายวินัย มากระจันทร์

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

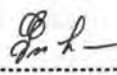
วินัย มากระจันทร์ : การศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 (A STUDY
OF EDUCATIONAL SUPERVISORY PERFORMANCE OF ADMINISTRATORS IN PRIMARY
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY
EDUCATION, EDUCATIONAL REGION FIVE) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์,
362 หน้า, ISBN 974-577-490-1.

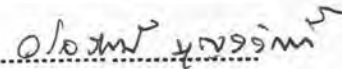
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 และเพื่อศึกษา
ปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ส่ง
แบบสอบถามจำนวน 329 ฉบับ ไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ใต้
รับคืนเป็นฉบับสมบูรณ์ทั้งสิ้น 294 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.36 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจง
ความถี่ และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
เขตการศึกษา 5 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนครบทั้ง 10 ด้าน โดยเรียงลำดับ
การปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดระบบการเรียนการสอน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
การจัดทำวัสดุอุปกรณ์ การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก การบริหารบุคลากร การประเมินผลการสอน
การฝึกอบรมครูประจำการ การพัฒนาหลักสูตร การจัดบริการพิเศษแก่ครู และการปฐมนิเทศครูใหม่

ปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ส่วนใหญ่มีปัญหามาจากครูไม่เปลี่ยน
พฤติกรรมการสอน บุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการนำผลการวิจัยไปใช้ ไม่มี
งบประมาณเพียงพอที่จะสนองความต้องการสื่อการเรียนการสอนของครู ขาดงบประมาณในการจัดฝึกอบรม
ครูประจำการ บุคลากรที่ได้รับการบรรจุมีคุณสมบัติไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียน ขาดงบประมาณ
สนับสนุนในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ขาดแคลนเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน
ที่มีคุณภาพ ขาดงบประมาณในการจัดบริการพิเศษแก่ครู และสภาพอาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยและเพียงพอ
ต่อการให้บริการแก่ชุมชน

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติศ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

WINAI MAKRACHAN : A STUDY OF EDUCATIONAL SUPERVISORY PERFORMANCE OF ADMINISTRATORS IN PRIMARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION FIVE. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. VALAIRAT BOONSWASDI, 362 PP., ISBN 974-577-490-1.

The purpose of this study was to study the educational supervisory performance of administrators in primary schools under the jurisdiction of the Office of Provincial Primary Education, Educational Region Five and to study the problems of educational supervisory performance of administrators. The researcher sent 329 copies of questionnaire to sampling which were administrators in primary schools and 294 copies, counted 89.36 percentage, were completed and returned. The data were analyzed by means of frequency distribution and percentage.

The findings were that most of the administrators performed all 10 supervisory tasks that were arranged from high to low performance as follows : organizing for instruction, developing public relations, providing materials, providing facilities, providing staffs, evaluating instruction, arranging for inservice education, developing curriculum, arranging special service, orienting new staff members.

Concerning the problems of educational supervisory performance, the important reasons were that the teachers did not change their teaching behaviors. Staffs in school lack of knowledge and understanding in using research results. There was not enough budget to serve teachers in teaching and learning conditions. The appointed personnel's qualification did not respond to the needs required by schools. Lack of budget in providing facilities. There were no propriate instruments to evaluate. Lack of budget for arranging special services for teachers. The school buildings were inconvenient and there was not enough space to service the public.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาลัทธิสูตร
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาสละเวลาในการให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ ตลอดจนให้ความสนใจติดตามความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์อยู่เสมอ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากท่านผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจ แก้ไข และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือวิจัย คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอค ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช อาจารย์สวัสดิ์ จงกล อาจารย์ปัญญา แก้วกัญญ์ และอาจารย์ประหยัด ทรงคุณ จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่าน

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษอำเภอทุกอำเภอในเขต การศึกษา 5 อาจารย์คุณหญิง ยืนยงค์ อาจารย์ณรงค์ฤทธิ์ จันทรเรือง อาจารย์ประทีป โชติเวทศิลา อาจารย์ประสงค์ พวงวรินทร์ และอาจารย์สนอง กมลสัจจะ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมงานในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสองพี่น้อง เพื่อนนิสิต ทุกคน อาจารย์กรรทอง แซ่มซ้อย โดยเฉพาะอาจารย์จินตนา ฉิมพลีวัฒน์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจด้วยความจริงใจเสมอมา

ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือจากคุณพ่อนิศย์ คุณแม่สนั่น ลูกาณิ ลูกอภิรักษ์ และ คุณชูศรี มากระจันทร์ เป็นกำลังใจอันมีค่ายิ่ง มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความปรารถนาดี และจะระลึกถึงตลอดไป

วินัย มากระจันทร์

เมษายน 2533

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ประโยชน์ของการวิจัย	8
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	8
วิธีดำเนินการวิจัย	9
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
ความหมายของการนิเทศการศึกษา	14
ความหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	15
ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	16
ผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	18
งานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
3. วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	40
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	40
วิธีดำเนินการวิจัย	40
กลุ่มตัวอย่างประชากร	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	47
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	48
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	59
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	217
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	255
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	255
วิธีดำเนินการวิจัย	255
สรุปผลการวิจัย	257
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	257
ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา	257
ตอนที่ 3 ปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	266
อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	267
รายการอ้างอิง	295
ภาคผนวก	302
ประวัติผู้เขียน	262

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นประชากรและเป็นตัวอย่างประชากรในแต่ละจังหวัด และแต่ละขนาดของโรงเรียน	42
2	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและรับคืน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ...	45
3	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	49
4	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับอายุ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	51
5	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับอายุราชการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	53
6	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวุฒิทางการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	55
7	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	57
8	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	60
9	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาด้านการจัดระบบการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน .	78
10	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาด้านการบริหารบุคลากร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	98
11	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	112
12	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	127
13	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาด้านการศึกษาการฝึกอบรมครูประจำการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	145

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ...	159
15	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาด้านการจัดบริการพิเศษแก่ครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	173
16	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน	187
17	การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาด้านการประเมินผลการสอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน .	203
18	ปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	218
19	ปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาด้านการจัดระบบการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน	223
20	ปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาด้านการบริหารบุคลากร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	228
21	ปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน	231
22	ปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ...	234
23	ปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาด้านการฝึกอบรมครูประจำการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	239
24	ปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ...	242

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	ปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาด้านการจัดบริการพิเศษแก่ครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	244
26	ปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน	247
27	ปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาด้านการประเมินผลการสอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน .	250